

MAGYAR KURIR

Értsből, Pénteken, December' 10-dikén 1819.

tete

Török Birodalom.

A' Dusoglu familia' tagjai, a' Császári pénzveretés' volt árendásai, valamint szintén a' Belső Minister Abdurrahman-Beis, Oktober' 16-dikán megöletettek. A' nevezett familiában a' két öregebb testvéreknek, kik már Bei titlust kaptak volt, az úgynevezett Babihumahu (Császári kapu) előtt vetiék fejeket. Egy ifjabb testvérjek, és egy testvérjek' sija, az ő tenger' partján lévő familiai palotájok' ablakai előtt akasztat-
~~tek fel, s mind a' negynek volt teste~~
 mellé egy-egy fekete táblát függesztettek. Mindenik táblán, tsak a' megöletett bűnösnek' neve különbözvén, ezen egy írás olvastatott: — “

„Ez, annak a' Dusoglu familiából való, megérdemlett halállal megbüntettetett, Sergis Agobnak (Sergius Jakabnak) átkozott teste, a' melly familia, az ő elméjében meggyökerezett állnokszággal a' pénzverésre ügyelő Tisztviselőknék gondatlanságát 's lágymelegségét használván, három vagy négy esztendő alatt többet mint 20,000 zacsót (10 millió Piastert) magájévé tett, 's ezen nagy summát, falusi házaknak, palotának építtetésére, 's egyéb pompázásokra és nagy költségeket kívánó gyönyörüségekben való buborékolásra, fordította, 's az Osmanus Státus' vagyonának még ily eltékozlásával is meg nem elégedvén, a' maga és hozzá tartozók' házaikban templomokat építtetett, 's azokba Catho-

lus Papokat gyűjtvén össze — az Osmanus Birodalom' fő és Császári lakó városában — a' maga hamis Cultusát gyakorolni mérészlette.“

A' következett napon (Oktober' 17-dikén) a' Belső Minister Abdurrahman-Bei' fejét is ki hozták a' tömlőz-
 ből 's a' Császári Udvar' kapujához a' nép' nézésére hasonló táblával kitették, mellyen ezen szavak olvastattak: — “

„Ez az Abdurrahman-Bei' el-
 üttetett feje, ki a' nagy Urnak Császárságra lett jutásától fogva, sőt azóta
 egy a' terjedni kott érte, szolgálat nél-
 kül nem maradt 's a' Császárnak kü-
 lömb féle kegyelmeivel élt, távol lévén attól, hogy ezen kegyelmességeket meg-
 esmerte volna, azon időtől fogva, hogy a' pénzverés' állspotjának Előüljővévé tette, inkább minden idejét tsak a' maga gyönyörüségeiben való buborékolásra fordította, pompázott, kevélykedett, hivatalos kötelességeit 's a' Monarkha' szolgálatait elmellőzte, 's azon pénzekből, mellyeket a' Császári kincstár' házába be kellett volna tenni, oly fogás alatt, hogy azoknak kiadását a' Religió' és a' Státus' egyéb szükségéi kíványják, 20,000 zacsónál többet a' Dusoglu familia' 's ennek segédjei és segédjeinek segédjei kezeikbe jádzott. Ezen pazérlással meg nem elégedvén olykorolykor még oly tudósításokat is mérészlett ugyan ő a' Felső Udvar' elejébe terjesztetni, hogy a' pénz mind meg-van, 's ezen erősítését azon hitnélkülvalóknak számolásával do-

kumentálta. Ily módon mérészlette ő a Monarkha' szentséges személyét megtsalni, 's kezeit névszerént az Isla mintstárra tenni, a' melly tettiért halállal büntettetett meg.

Oktober' 13-dikán estve azt az örvendetes hírt jelentették a' Seraj' s egyéb Konstantzinápolyi bástyák 's a' Bosphorus partain lévő erősségek' ágyúji, hogy egy Császári Princz született a' világra, a' ki Ahmed nevet kapott, 's a' ki már a' most Uralkodó Császárnak harmadik fia. A' más kettőknek neveik Abdulhamid és Osman; az 6, ez 2 esztendő. — A' pestis ismét nagyon kegyetlenkedni kezdett Konstantzinápolyban.

Frantzia Ország.

A' Frantzia Ministerialis, Liberalis, és Ultraroyalista levelek, nagyon buzgók a' hasonló nevű követek' elméjüknél, az ő kamarájokban a' Választás' törvénye fellett nem soká elfordulandó vetekedésekhez való hozzákészítésével. — Valyon így szollnak azok, a' kik ezen törvénynek megváltoztatását ellenzik fog-e a' Ministérium a' két kamarákban, célzásának végrehajthatására elég pártfogókat találni? Valyon azok a' 60 Pairek, kik a' mult esztendőben azért kapták a' Pairegéget, hogy általok azoknak száma, kik a' Barthelemy' jóvállásának visszavettetésén iparkodtak, neveltessék, fogják-e most azt a' jóvállást védelmezni, mellyet valy visszavetettek? És azok a' sok Követek, a' kik tavaly ezen jóvállás ellen vetélkedve kikelték, meg fogják-e az idén magok magokat hazuttolni? Mitsoda tiszteletet fognának czentül érdemleni azon emberek, a' kik kedvezésből ily vélekedési változandóságot bizonyitanának? Az Ultrák úgy nézik a' Ministereknek ezen jóvállását, mint az ő megbukások' eszközét. Ők azt fogják eleintén mutatni,

hogy a' Ministerek' jóvállására fognak voksolni, pedig ellenkezőképpen fognak tselekedni, mivelhogy a' mostani új Ministerek se' az Ultraroyalisták között való emberek lévén, ők ezeknek megbuktatásán is úgy fognak iparkodni, mint az előbbnieken iparkodtak. — Hova czélt az Országlószék azzal, hogy éppen azon környülállások között midőn ismét ez a' Választási törvény fog a' két kamarák' vetekedéseinek leg *criticusabb* tárgya lenni, még azon kilencz Paireket is betette a' Pairek' közzé, kik a' Bonaparte száz napi országlása alatt volt Pairek közzül, tavaly Mártzius' 5-dikén még kihagyattattak vala, ennek okát telyességel által nem láthatják a' Liberálisok. Pártját fogják-e ezek fogni az eddig fennállott Válosztási törvénynek, vagy nem?

Azoknak megnyugtatódásokra, a' kik nem tudják vagy nem akarják képzelni azt, hogy miként eshessék: hogy ugyan azon Ministerek, a' kik valamely dolognak magokat 1818-ban telyes iparkodással ellene szegeztek, éppen azon dolognak 1819-ben telyes iparkodással pártját foghassák, ily magyarázatot közöl a' Párisi Ministeri Monitör: —

„Minekutánna minden egyéb megpróbált eszközök, mellyek által a' békételenek a' közönség' elméjében félelmet gerjeszteni iparkodtak, füstbe mentek: még hátra van egy, a' melynek most, ugyan néki adták magokat azok, kik a' közönséges gondolkodást 's a' dolgok' folyásának valóságos minéműségét ellenkező formába öltöztetni törekednek. Azon systema által akarnak félelmet okozni, mellyet az Országlószék ezután követni szándékszik. Így szollnak ezek: „Ugyan, hogy eshetik az, hogy azok az emberek, a' kik nem régen Frantzia Országnak megtartatását egyedül tsek a' „Választás' törvényének fennállásában szemlélték, Frantzia Országnak Válasz-

„lottjai előtt, ma, éppen ezen törvényt támadják meg? Ezen kérdést még a' „Mirabeau' bámulást érdemlett ékes szollásának árja se' fejtené meg.“ — Már ez valódi ellenvetés! De valyon egyenes é? Igasságos-é? Ez olyan kérdés, a' melyre csak egyenes szívűséggel felelhetünk meg. Átaljában igaz az, hogy vannak a' Politikának oly *Apsolutum* (kifogást nem szenvedő; semmi feltételektől fel nem függesztetett) principiumai, a' melyek a' magok közönséges tulajdonságokra, a' magósiq' éljokra nézve, a' melly minden népeknél csak egy, tudni illik csak a' népek' boldogittatása lehet, egyéb eránt akár mi formájok legyen, megváltozhatatlanok. De erőssíthetjük-é ezért, azt, hogy ez vagy amaz országlási eszközök, a' melly ez vagy amaz időhöz, erköltsökhöz, vélekedésekhez, sőt még az előtételekhez képest is jó és alkalmas vala, megváltozhatatlannak kelljen maradni, míg az alatt az emberek és minden dolgok szüntelenül változnak? Ezt erőssíteni annyit tenne, mint a' maga árkában megszűnés nélkül folydogáló vizet, az ötet körül vévő partokkal 's az ő folyását regulázó töltésekkel feltserélni. Alkalmaztassuk már most ezen principiumot a' ma kérdésben lévő fontos tárgyra. Nem igaz-é az, hogy, ha a' mi kamaráinkban valamelly törvényjovallás felett, melly a' képviseleten fundálóó országlási systemának kifejtetésére az előbbbenél jobbnak lenni látszik, tanátskozni kell, azok is, a' kik tavaly más vélekedésben voltak, most újabb és különböző *combináziókat* találhatnak szükségeseknek, a' nélkül, hogy magok magoknak ellent mondanának. A' mi a' principiumot illeti, abban a' józan okosság szerint semmi meg nem tagadtatik; mint-hogy sem a' Róvctek, sem a' Pairek, sem a' Ministerek nem laptak a' Királytól semmi meghatározott parantsolatot az-

eránt, hogy így vagy amúgy vélekedjenek, 's vélekedéseket oltalmazzák, csak a' kívántatik, hogy ezen utolsók a' Király' tanátsában, amazok pedig a' nemzeti tanátsban, mint a' nemzet' organumai, egyedül csak a' magok tulajdon lelki esméreti meggyőződéssek szerint mondják ki vélekedéseiket. Ha valamelly Minister a' Királyhoz vagy valamelyik képviselő a' kamarához, keringő és hamis okoskodás nélkül, hathatósan de jó lélekkel ekképpen szoll: *A' tapasztalás az én előbbeni vélekedésemet megváltoztatta* — maga magának való ellentmondás-é ez? vagy pedig kötelesség, ha egyéberánt néki az ő lelkiesmérete azt mondja, hogy ő, az isten és emberek előtt esküvéssel erőssítheti, hogy meggyőződéssel és egyenességgel szollott? Ezen-punktum körül forog mint sark körül az egész dolog; és való az, hogy Frantzia Ország, a' melly magában vétetve, nem rész, mind azokról az emberekről, a' kik így beszélnének, másképpen fogna itélni, mint a' külömbkülömb részrehajlások egymásról itélnének. A' Mirabeau nevezet nagyon helytelenül hozatik itt elő. Mirabeau a' Romai leg jobb Orátoroknak beszédességével születettvén e' világra, ezeknek indulatosságában és ditsősségszomjúzásában is reszes volt. Még is önn' munkájától megijedvén, fenn akarta a' revolúziót tartoztatni, 's azt a' Királyságban, a' két kamarák béli képviselői által talpra állítani; 's ezért magamagának való ellentmondásra jutott é ő, a' ki maga, csak egyedül azt proklamáltatta vala, hogy a' Státusok' gyűlésében a' Harmadik (a' Polgári) Rend' kamarája tenné a' Nemzeti gyűlést. —

„Néktünk úgy látszik, hogy a' Frantzia Ministerek, a' nélkül is, hogy csak ezen egy *argumentumhoz* kötnék magokat, a' Válosztási törvényre 's a' magok mostani systemájokra nézve, a'

dolgoknak az 1813. dik esztendő' végén lévő állapotjával eléggé mentethetnek. Azon idő pontban, mikor az idegen Hatalmasságoknak seregeik az Országot éppen ide hagyták vala, midőn az ellenséges környúlállásoknak történetből való összetalálkozások miatt a' Státus' papirosai interesének hirtelen történt leesése miatt, a' közönséges és magános hitel megtsökkent vala, 's midőn az Ország' legelső iparkodásának annak kellett lenni, hogy a' felindulásban lévő elmék lehetőképpen letsendesíttessenek: ekkor mondom, nagyon idéltlen, nagyon veszedelmes próbatétel lett volna a' Válosztási törvénynek megtámogatása. Már csak ezen egy akadálynak meggondolása eltartoztathatott volna valamelly Ministert, ha mindjárt telyesen meggyőzöttetve lett volna is egy törvénynek hibás volta felől, attól, hogy magát annak a' jóvallásnak ellene szegezze, a' melynek talám már most, a' környúlállásoknak megváltozásával hathatósan pártját fogja fogni. —

„A' mi pedig most itt a' legfontosabb környúlállás, mint a' mellyen az egész dolog fekszik, az a' nagy változás, melly a' közönségnek a' Válosztási törvény cránt való gondolkodására nézve előfordult. A' Barthelémy' jóvallásának idejében még sok igasságos és nagy belátású emberek találtattak, kik a' Válosztási törvényből származható veszedelmet sokkal kisebbnek tartották, mint a' milyené valósággal leve. Az utóbbi Válosztás' resultatuma egészszen clozlatta az ezen veszedelem cránt való kétségeskedést. A' közönséges gondolkodást eléggé felvilágosították a' megtörtént dolgok (itt oda czéloz a' Monitör, hogy oly emberek is nemzeti képviselőkké válosztattak, mint Abbé Gregoire). A' Ministerek nem csak a' két kamarákban, hanem az egész nemzetben hathatós pártfogást remélhetnek mind azoktól, kik a' dolgok' mor-

tani állapotjának állandóságát ohajtják 's a' jövendő cránt lágymereséggel nem viseltetnek. És ha talám, mint előre is látni lehet, ez a' Válosztási törvénynek megváltoztatását illető jóvailás egy bizonyos (a' Liberalis) résznél nagyon heves ellentállásra fogtalálni, legalább affelőli bizonyosok lehetnek a' Ministerek, hogy a' Monarchiai principiumoknak 's a' Törvényes Dynastiának egy barátja se' fog azok között találtatni, a' kik magokat ezen jóvallásnak ellene szegzik.“

Az itt felhozott czikk, melly a' Monitör után a' másik Ministeri Ujságban a' Journal-de-Pari'ban is kijött, a' Liberalis Ujságleveleknek nagy kiáltozásra szolgáltatott okot, tudniillik: hogy már annekatánna a' Constitúzió' egyéb czikkelyeinek, a' lelkiismeret' szabadságának, a' uyomtatási szabadságnak, a' személyes hátorságnak, a' megvásárlott nemzeti jószágok' bírásának, a' jusok' egyetlőségének. és mindennek megsértetésétől félni lehet.

Egy Párisi Liberalis Ujság úgy vélekedvén, hogy a' mostani Ministerium se' sokáig fog mostani állapotjában megmaradni, példabeszédben adja elé vélekedését. Azt mondja, hogy, Gróf Decazes Firma alatt új Assekuráló intézet állott fel Párisban, de a' melly legfeljebb csak 6 hónapra assekurál; 's ellenben assekurál csak egy napra is. Roy Ur 5 hétre assekuráltatott. — Párisi Ujságlevelek erőssitik továbbá, hogy az Orzágnak több departamentjeiben kérelmeket készítenek a' követek' kamarájához, hogy az eddig fennállott Válosztási törvényt és az egész Constitúziót változás nélkül tartassa-fenn. — A' Journal-de-France azt erőssiti, hogy a' Sarthe' departamentjében nagyon számosznak a' támadásra gerjesztő kiáltozásokért való panaszkodók. Azt mondja öt ifjakról ezen Ujság, hogy talám részegek lévén, az Usur-

paternak 's síjának nevét kiáltozták, melyét a' Mansi Esküdtek' ítélőszéke' elejébe állítottak.

Párisban Nov. 25-dikén lázszató ezédulák raggattattak a' törvényt és orvoslást tanuló ifjak' épületeiknek falaira, mellyek által megintetnek, hogy ők is avassák belé magokat a' részrehajlás' mesterkedéseibe. A' törvényt-tanulókhöz ugyan kevés befolyást kapott, mint látszott, ezen meghívás: hanem az Orvosi tudomány' tanulóji között, ámbár nem nagy számmal is, tsakugyan találtattak olyanak, kik a' csábító' meghívásának üléket nyitottak. Az ő Le-Roux nevű érdemes Dékányok azonközben az ifjakhoz intézett okos beszédje által minden rossz következeseknek elejét vette. Azok ezen tanuló ifjak között, kik a' lármban nem csak nem részesültek, hanem inkább annak csendesítésén iparkodtak, magok a' *Journal-des-debatshoz* írtak, hogy a' történetet hirdesse-ki, ekképpen: —

„Ujságíró Ur! Az Orvosi tudomány-nak nagy számú halgatón, kik a' jó rendnek és csendességnek barátjai, 's a' kik egyedül csak a' tanulásal való foglalatkoskodást kívánnyák, mélyen megszemérmorítottak azon fellázadás által, melly az Oskola' nagy amphitheátrumában történt. —

„Egy tanítási órának elvégződésekor jelentést tettek néhány lázszatók, hogy kérelem fogna a' tanuló sereg előtt felolvasatni, melyben a' követek' kamarájától a' kívántatik, hogy az eddig fenn állott Választási törvényt ennekutánna is változás nélkül tartassa-fenn. Többek találtattak, a' kik ezen jelentést nagy helybehagyással fogadták, de még is sokkal többen olyanok, a' kik ezen kérelmet rendetlenségekre és meghasonlásra szolgáló jeladásnak tartották. Ez így folyván, az alatt egy tanuló a' nagy lárma-

zás és Vivát-kiáltozás közben, a' mondottkérelmet kezében tartván, a' kathedrába felment. A' lázszatók az egész sereget kalapjának levételére akarták kényszeríteni, a' melyből rút lárma következett. Idővel hozzá fogott az Orátor a' kérelemnek felolvasásához, melynek kezdő szavai ezek voltak: — „*A' Párisi Orvosi Fakultásbéli tanulók, a' Francia nemzet' képviselőjéhez!* Uraink! „Valami sikethangú hír, de a' melyet „a' nép' szava megerősíteni látszik, azt „mondja, hogy egy Minister a' mi Társasági Kötésünket a' maga vakmerő bátor kezei által érdeklenni mérészli.“ . . . Mikor az Orátor a' kérelmet ezen szókig olvasta volna, a' mi érdemes Dékányunk Le-Roux Ur éppen ekkor a' szalába belépett; a' lázszatók azonközben annyira üzték az elvetemedést, hogy sokáig szavaira se' ügyeltek; végre tsakugyan helyreállott a' tsendesség, 's a' Dékány Ur felszollalván, ily szavakat intézett gyülekezetünkköz: „Uraim! az Urak azért vagy-nak itt, hogy a' mi tanításainkat halgassák és tanuljanak. Mi azt meg nem engedjük, hogy ezen amphitheatrum a' tanuláson kívül valami egyéb foglalatosságra fordítottassék. Az Urak közt mind ez ideig jó rend uralkodott, és mi valóóságos kesergéssel szemlélnők azt, ha ez ennekutánna tsak egy szempillantástig is megzavartatnék.“ — Ezen szavakra (így folytatják irásokat a' tudósítók) az Orátor Ur a' kathedráról lejöven, a' Liberális Urak véle egygyütt mind eltávoztak, hogy klubjokat más helyen tartsák. —

„Köztünk eszszerént már ma ki van szórva a' meghasonlás' magva! tegnap még minnyájan csendességben valánk. Ez azoknak egy újabb jó teteménye, kik magokat a' liberális ideák' barátjainak nevezik. A' mi kérelmünh az, hogy azok, a' kik tanulásra adták magokat, hagyas-

sának esendességben. Tudják-meg a nyughatatlanság' gerjesztői, hogy a' tanulók között sokan találtak, kik a' lázadásra célzó mesterkedéseket nem jóvallják, és hogy köztök a' jó rend' barátjainak száma sokkal nagyobb, mint azoké, kik a' lázadást jóvallják! — (Itt azon tanulóknak neveik következnek, kik ezen levelet aláírták).

A' Marschal Grouchy' állapotján nevezetes változás történt. A' Király oly rendelést adatott-ki reá nézve Nov. 24-dikén, hogy minden ellene való vádának és pereknek egyszerre vége szakadjon, és néki, mint General-Lieutenántnak egyszerre minden Grófi és egyébfele titulusai és jusiai azon állapotban visszaadattassanak, mint 1815-ben Mártzius' 19-dikén, a' Bonaparte' visszaszajövele előtt voltak. Rendelésében felhossa a' Király, hogy legkülönösebben a' Királyi Heaczeg Angouleme' bizonyágtétele által győzetetett légyen meg affelől, hogy Gróf Grouchy azon Frantziák közzé tartozék, kik már még az 1816-ban Jan. 12-dikén kiadatott Végzés által teljes bocsánatot kaptak.

Spányol Ország.

A' Király megparantsolta, hogy minden gabonának és pénznek felerészét, mellyek az Andaluziai magazinokban találtak, a' *Sevillai* és *Kadixsi* Püspököknek kezeik alá adják, oly végre, hogy ők ezeket a' megyéikben találtató betegeknek és a' meghaltak' hátramaradt árváiknak és özvegyeiknek tápláltatásokra fordítsák. — A' Sárgahideg Kadixban csak nem megszunt. Nov. 9-dikén nem telt 6 vagy 7 száznál többre a' betegek' száma.

Nagy Britannia.

Summázat az Anglus Ujságleve-

lekből: Midőn a' Régens Princz Nov. 23-dikán délutáni 2 órakor a' Parlament' kinyitására ment, véghetetlen sokaságnak örvendező kiáltozásai által köszöntetett, a' hol elment; s csak némely helyeken lehetett kevés fütyölést hallani. Egy lázszázó irás által, melly alatt Walker aláírás olvastatott, meghivatott a' nép, hogy 24-dikben a' Smithfielden gyűljön össze, azon válosznak meghallására, mellyet L. Sidmouth a' minap hozzá beadatott kérelemre adott. Azt mondja Walker ezen meghívásban, hogy mindenek fegyveresen jelenyenek-meg, mert egész Nagybritannia tsatázó ereje nem volna elégséges arra, hogy egy özszezsztatolt döfést kiálljon (Ministeri Kurir).

Ujabb Ujságok.

A' Frantzia Király kinyitotta Nov. 29-dikén a' Kamarák' ülését, ily beszéssel intézvén hozzájuk: — „Uraim! Szívemnek első kívánsága, hogy első özsze-gyülekezésünk' alkalmatosságával azon jótéteményeket, mellyekkel a' Gondviselés bennünket megáldott, és a' mellyeket jövődőre is remélneni enged, hála-adással megismerjem. Az én familiám megszaporodott, és remélhetem, hogy még az is be fog telyesedni, a' mit kívánnom hátra vagyom. Házamnak minden új támosza egy újabb özsze-köttelődés a' között és az én népem között. A' mi két Világ' részei' Státusai eránt való barátságos állapotunk, a' Fejedelmeknek egymással való szoros özsze-szövetkezésén és az ő költsönös függetlenségeiken fundáltatván, folytatában a' hosszsas békesség' zálogául szolgál. A' Szent Székkel való szerentsés alkudozásaim által főbb Egyházaink kiragadtattak az árvaság' állapotjából. A' Püspököknök a' magok megyéikben való

jelenléte a' papi kormányozásnak minden részeiben meg fogja a' rendet erősíteni, 's azt a' tiszteletet, melly a' szent Religiót 's a' Státus' törvényeit illeti, előmozdítja. Anyaegyházunk' szabadságait semmi rövidség nem érte. Én a' Hívóknak kívánságait meghalgotam, 's az ő szükségeket 's az azokon való segítettésre szükséges eszközöket megfontolom előbb, hogy sem azokat az utakat módokat előtekbe terjeszténem, a' mellyek atyáink' istentiszteletének helyreállíthatására nézve még hátra lehetnek. —

„Két termékeny esztendő a' gabonabéli szükségből származott inségeket, már egy részint elenyésztették, a' földmívelés látható lépéseket tett előfelé; az industrának minden ágai nemes felemelkedést tettek; a' szép mesterségek Francia Országot most is tiszteletessé teszik és diszesítik, mint eddig. Én ezeknek szerzeményeiket magamhoz öszszegyűjtöttem; hasonló kedvezéssel viseltetem a' hasznos mesterségek eránt is: a' közönséges helybehagyáspedig mind ketteknek buzdítottására szolgált. Vidékeinknek megszabadulása 's az idők' kedvező folyamata megengedték, hogy finansziánknak jobbitásán dolgozhassunk. Előtekbe terjesztetem a' Státus' költségeinek 's az azokra kívántató jövedelmeknek felszámllátását. Nagy megelégedéssel adom tudtotokra, hogy az eddig ezen tekintetben törvényesen elővetetett intézetek semmiféle szorgató vagy véletlen szükségek által meg nem zavartattak. A' folyó esztendőre semmi új költsönözés nem kívántatik. Az odafizető nép már

érezett némelly könnyebbségeket. A' legterhesebb adózásoknak nemei nem fognak rajtatovább fekünni, tsak addig, míg azt a' Státus' rendkívül való adósságainak lefizettetése rükségessé teszi. A' törvényeknek betölttetése mindenütt könnyen megesett; a' köz csendesség sehol meg nem zavartatott. Ily körülállások között, 's hogy a' rossz időkre való visszaemlékezést annál inkább eltávoztathassam, a' szelid és engesztelő eszközöknek megsokasíttatását rendeltem, 's ezeknek ennekutánna se' fogok egyéb határt szabni, tsak a' mit a' nemzeti érzékenység 's a' korona' méltósága kívának. —

„Azonban, mind ezen boldogságunk' elementumai között is el nem titkolhattam magamtól azon fundamentumos félelmeskedést, melly a' mi reménségeink közzé elegyítette magát, és figyelmünket nagyon szorgatólag megkívánnya; valamelly bizonytalan de eleven érzést gerjesztő nyughatatlankodás minden elméket elfoglalt, *melly miatt ezek a' jelenlévő dolgok' a' folyamatjának tartósságáért kezeséget kívánnak.* A' nemzet nem egész tökéletességgel használhatja a' békesség' és törvényes rend' gyümöltseit; attól fél, hogy ezektől a' faktziók által meg fosztatni; azon indulatoskodástól, mellyel ezek az Uraságra törekednek, 's azon nyilvánvalóságtól, mellyel plánumaikat kinyilatkoztatják, megijedett; 's minden félelmei és obajtásai által azt mutatja, hogy csendességének és állapotja' állandóságának új zálogára van szüksége. —
(A' többi következik).

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó cédulában: —
Dec. 7-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 9-dikén 250 — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A Pesti Tudósításokból Decemb.
4-dik napjáról: —

Festen a' Hét - Választó - Fejedelmek Vendégfogadójában, December 1-ső napjától fogva közönséges szemlélésre ki vagy on tételve, a' Dunán által építendő Alló-Hídnak modellája, melly az eddig tanátslott Hidak' formájától és alkotásától igen sokban különbözik. Nevezet szerént a' Horváth János' egykor az Universitásunknál Physicát tanító Professor Urnak tanátslott hidjától abban, hogy az egyetlen egy boltozatu, vagy is igájú hidat, és tsupa fából javallott: ellenben ezen modellának készítője, a' vízbe köből építendő négy oszlopokat tétetni, 's ezeket fából készítettendő 5 igákkal kívánja öszve kaptsolni, mellyeknek öszve alkotások különös erősséget, és tartandóságot ígér; második különössége az, hogy a' hidnak végein, a' mi másképp' szükségesnek látszik, semmi ellentámadékok nem kíván, minthogy az ő igái olly lapossak, hogy az egész karikának tsak huszonnegyedik részét teszik. Végre nevezetes különösség még az is, hogy ezen hidnak felállítására minden épületre megkívántató szereknek, és munkának egybenschámláltatásával a' mostani papíros pénzben tsak 599,979 forintot 1 5/8 Krt, kíván, és ezen nem nagy summáért századokig tartandó alkotmányt, és Magyar Ország részeinek közönsülésére télen nyáron egygyenlő bátorsággal járható szabad utat ígér. Ezen javallást a' modellával, rajzolattal, és a' költség felszámolásával Felsőbb helyekre is bemutatá Campmiller József Magyar Indigena, 's a' Felső Austriai Státusok Ingenieurje.

November 28-dikán végezte betses életét Tiszteletes és Tudós Molnár János Pesti Evangelikus Prédikátor, és Se-

nior Ur, 's December' 1-ső napján délután minden rendbeli tisztviselőinek kíséretével a' közönséges temetőbe eltemtetett. Ezen alkalmatossággal felette Halotti beszédet tartott Tiszteletes Kalchbrenner József Ur, a' ki Agendorfról Soprony Vármegeyéből a' Boldogútnak elgyengülése után Pesti Prédikátornak meghívattatott. Végső tisztelet-megadás végett jelen voltak a' szomszéd helységekben 6 Tiszteletes Urak is. A' Boldogútt, Csetneken Gömör Vármegeyében született, Sopronyban tanult, 's Egyházi tudományokra való készületeit Jénában végezte. A' honnan megérkezvén először Radnányon Zólm Vármegeyében kezdett prédikátorkodni, 's onnan nem sokára Pest-dikátorkodni, 's hol 32 egész esztendőre által tétetett, a' hol 32 egész esztendőig viselte Egyházi hivatalját, 's az ő jeles, és többféle tudománya által magának nagy tiszteletet szerezvén, az új Pesti Evangelica Községet buzgó szorgalmatossága által nem tsak rendkívül megsaporította, hanem arra is reá segített, hogy noha 1788-ban még tsak közönséges háznál tartanak az Isteni tiszteletet, már 1799-dikben Prédikatori lakást, és Oratoriumot építenének, 's 1811-dikben diszes Templomot állítanának. Ő több tudós munkákat szerzett, és a' férjfi és leány-gyermekek iskoláit szerentsésen talpra állította. Élt 63 esztendőig.

J e l e n t é s.

Mind Jóakaróimra 's Barátimra való tekintetből, kik darab idő oltá nem ok nélkül küldözik hozzám leveleiket olly formán, mintha a' Magyar Kurír írásában részes volnék; mind magamra nézve szükségesnek tartom annak kinyilatkoztatását, hogy a' nevezett Ujságnak szerkesztelésében, vagy más körültre való munkában, legkissebb részt sem veszek.

Igaz Samuel.

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, December' 14-dikén 1819.

Frantzia Ország.

Végezte a' Király' beszédének, mellyel Nov. 15-dikén a' kamaráknak ülésüket kinyitotta. (Ezen része a' Király' beszédének nagyon megérdemli a' figyelemmelváló megolvastatást): — „Ezen újzálogtól várja Hitelünk a' nevedést, 's kereskedésünk a' kiterjeszkedést. Egy szóval nyilvánosságos dolog az: Hogy Frantzia Ország, hogy ön' magafelől bizonyos lehessen, 's hogy a' nemzetek között azon rangra, mellyet néki részint önön javára részint a' több nemzetekére nézve meg kell tartani, viszsza térhessen, nem tselekedheti azt, hogy Constitutzióját, azon rászokások ellen, mellyek mennél többször visszatérnek annál veszedelmesebbek, bátorságba helyhezetni ne iparkodjék.

„Ily meggyőződéssel tselekedtem én azt, hogy azon gondolatokat, mellyeket már régebben végrehajtani kívántam volna, de a' mellyeknek a' tapasztalás által megérleltetni 's a' szükség által parantsoltatni kelle, újabb megfontolás alá vettem. Mint a' Constitutziónak, mellyel az én népemnek és familiámnak sorsaik elválhatatlanul összeköttettek, Fundálója, eszembe vettem, hogy — ha megeshetik valamely olyan jobbitás, mellyet tollunk, a' mindjárt felhozott tekintetek és szabadságainknak fenntartása kívánnak, 's a' mellyek miatt ugyan ámbár a' mi Constitutziónk a' maga elintéző (regulázó) czikkelyeiben néműn-

mű változást szenvedne, de erejében 's foganatosságában annál többet nyerne — ha mondom megeshetik valamely ilyen jobbitás: az erre való projektumnak (jovallásnak) töllem kell kimenni. —

„Eljött annak az ideje, hogy a' Követek' kamarájai megerössítsük, hogy ötöt a' részrehajlásolnak esztendőnként előfordulni szokott befolyásától megmentsük, és néki a' közönséges rendel meg egygyező 's a' Státusnak a' külső Országok előtt való tekintetét fenntartó állandóságot szerezzünk. E' fogja az én munkámat tökéletes véggel megkoronázni. Mi szerentsésebbek lévén, mint más Státusok, erőnk nem hirtelen-elonyésző eszközökhen, banem intézeteinknek természeti kifejtetődésekben keressük. A' két Kamarák' hűségétől, buzgóságától, és az Országlószékkal való egygyességétől várom én az arra szolgáló eszközöknek elővétettetését, hogy a' szabadság a' zabolátlanságtól megoltalmaztassék, a' Monarkhia megerössítsessék, és a' Constitutzió' kezessége alá vétetett minden jusoknak az a' megmozgathatlan bátorság megszereztessek, mellyel mi azoknak tartozunk. Mi egyszersmind minden törvényeinknek a' Monarkhia' természetével meg egygyező Constitutzió szerént való elrendeltetésén dolgozni, meg nem szűnünk. Uraságtok már különbkülömb olyan jovallásokat elfogadtak, a' mellyekkel ezen czélzásra van az intézet: 's megparantsoltam, hogy több efféléket is készítsenek-el az Uraságtok' elejébe való ter-